

RIKSDAGENS SVAR 187/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (RP 114/2006 rd).

Beredning i utskott

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (AjUB 10/2006 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja lika konkurrens mellan företag samt iakttagande av anställningsvillkor samt att för företag och offentligrättsliga sammanslutningar skapa förutsättningar att säkerställa att företag som med dem ingår avtal om hyrd arbetskraft och underleverans fullgör sina lagstadgade förpliktelser såsom avtalsparter och arbetsgivare.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på beställare

1) som i Finland anlitar hyrda arbetstagare, eller

2) i vars arbetslokaler eller på vars arbetsställen i Finland sådana arbetstagare arbetar som är anställda hos en arbetsgivare som har ingått underleverantörsavtal med beställaren och vars arbetsuppgifter anknyter till sådana arbetsuppgifter som normalt utförs i beställarens verksamhet eller transporter som anknyter till beställarens normala verksamhet.

I fråga om byggande samt reparations-, service- och underhållsverksamhet som ansluter till byggande tillämpas lagen på

1) beställare som är byggherrar,

2) alla dem i en avtalskedja som på en i 49 § i arbetarskyddslagen (738/2002) avsedd gemensam arbetsplats är beställare av en helhet som omfattar en arbetsprestation.

Denna lag tillämpas inte på fartyg som hålls i trafik av företag som bedriver handelssjöfart när fartygen befinner sig utanför Finlands gränser.

Däremot skall lagen tillämpas ombord på finska fartyg i fråga om arbeten som omfattas av sjömanslagen (423/1978) också när de befinner sig utanför Finlands gränser.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *beställare* en i 3 § i handelsregisterlagen (129/1979) avsedd näringsidkare som är skyldig att göra en i paragrafen avsedd grundanmälan samt staten, en kommun, en samkommun, landskapet Åland, en kommun eller en samkommun i landskapet Åland, en församling, en kyrklig samfällighet, något annat religionssamfund eller någon annan offentligrättslig juridisk person samt ett motsvarande företag som är verksamt i utlandet,

2) *hyrd arbetstagare* en arbetstagare som har ingått arbetsavtal med en sådan i Finland eller i utlandet verksam arbetsgivare som med arbetsgarens samtycke har ställt denne till en annan arbetsgivares förfogande,

3) *underleverantörsavtal* ett avtal mellan beställaren och dennes avtalspart om att ett visst arbetsresultat skall presteras mot vederlag.

4 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte om

1) arbete som utförs av hyrda arbetstagare fortgår sammanlagt högst 10 arbetsdagar, eller om

2) värdet av vederlaget för ett i 2 § 1 mom. 2 punkten avsett underleverantörsavtal utan mervärdesskatt understiger 7 500 euro.

Vid uträkningen av gränsvärden enligt 1 mom. anses arbetet ha fortgått utan avbrott, om det arbete eller det arbetsresultatet som presterats för beställarens räkning baserar sig på flera avtal som utan avbrott eller med endast korta avbrott följer på varandra.

5 §

Beställarens utredningsskyldighet

Innan beställaren ingår ett avtal om anlitande av en hyrd arbetstagare eller arbete som baserar sig på ett underleverantörsavtal, skall beställaren av avtalsparten begära och denne till beställaren lämna

1) en utredning om huruvida företaget är infört i förskottsuppbörsregistret och arbetsgivarregistret enligt lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) samt i registret över mervärdesskattskyldiga enligt mervärdesskattelagen (1501/1993),

2) ett utdrag ur handelsregistret,

3) ett intyg över betalda skatter eller ett intyg över skatteskuld eller en utredning om att en betalningsplan angående skatteskulden har gjorts upp,

4) intyg över tecknande av pensionsförsäkringar samt över betalning av pensionsförsäkringsavgifter eller en utredning om att en betalningsöverenskommelse har ingåtts angående pensionsförsäkringsavgifter som förfallit till betalning, samt

5) en utredning om vilket kollektivavtal som skall tillämpas på arbetet eller om de centrala anställningsvillkoren.

Om ett utländskt företag är en hyrd arbetsgares arbetsgivare eller är part i ett underleverantörsavtal, skall företaget lämna uppgifter som motsvarar de uppgifter som avses i 1 mom. i form av registerutdrag eller motsvarande intyg eller på något annat allmänt vedertaget sätt i enlighet med lagstiftningen i företagets etableringsland.

Beställaren kan också själv inhämta de uppgifter som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten och i 2 mom. Beställaren har rätt att godkänna utredningar av någon annan än en myndighet som sådana utredningar och intyg som avses i 1 eller 2 mom., om dessa har utfärdats av någon annan bedömare eller registerförare som allmänt anses vara tillförlitlig.

Beställaren behöver inte begära i 1, 2 och 5 mom. avsedda utredningar och intyg, om beställaren har grundad anledning att lita på att av-

talsparten fullgör sina lagstadgade skyldigheter till följd av

1) att avtalsparten är staten, en kommun, en samkommun, landskapet Åland, en kommun eller en samkommun i landskapet Åland, en församling, en kyrklig samfällighet, Folkpensionsanstalten eller Finlands Bank, ett i aktiebolagslagen (624/2006) avsett publikt aktiebolag, ett statligt affärsverk eller ett bolag som helt ägs av ett statligt affärsverk, en privaträttslig sammanslutning eller ett privaträttsligt bolag som helt ägs av en kommun eller en samkommun eller en motsvarande utländsk sammanslutning eller ett motsvarande utländskt företag,

2) att avtalspartens verksamhet är etablerad,

3) att avtalsförhållandet mellan beställaren och avtalsparten kan anses vara etablerat som en följd av tidigare avtalsförhållanden, eller

4) orsaker som kan jämföras med dem som anges i 1—3 punkten.

Om ett avtal som avses i denna lag gäller i över 12 månader, skall beställarens avtalspart under avtalsförhållandet med 12 månaders mellanrum tillstålla beställaren de utredningar och intyg som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten eller motsvarande i 2 mom. avsedda uppgifter.

Ovan i 1 och 2 mom. avsedda utredningar och intyg skall sparas i minst två år efter att det arbete som avtalet gäller har avslutats.

6 §

Lämnande av uppgifter till företrädare för personalen

Beställaren skall på begäran informera den förtroendeman som valts på grundval av kollektivavtal eller, om någon sådan inte har valts, det förtroendeombud som avses i 13 kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001) samt arbetarskyddsfullmäktigen om ett i denna lag avsett avtal om hyrd arbetskraft eller underleverans. Då informationen lämnas skall volymen på den arbetskraft som anlitas, företagets identifieringsuppgifter, arbetsstället, arbetsuppgifterna, avtalsti-

den samt det tillämpliga kollektivavtalet eller de centrala anställningsvillkoren klarläggas.

7 §

Utredningarnas giltighet

De uppgifter, intyg och utredningar som lämnas med stöd av denna lag får inte vara äldre än tre månader.

Om beställaren ingår ett nytt avtal med samma avtalspart innan 12 månader har förflutit från det att beställaren fullgjorde den i 5 § avsedda utredningsskyldigheten i samband med att ett avtal ingicks för första gången, är beställaren inte skyldig att lämna någon ny utredning ifall inte beställaren har anledning att misstänka att det har skett sådana förändringar i avtalspartens situation som förutsätter kontroll.

8 §

Tystnadsplikt

Beställaren eller någon som är anställd hos beställaren får inte röja sådana i 5 § avsedda uppgifter om betalning av skatter, skatteskulder eller teckning av pensionsförsäkringar, betalning av pensionsförsäkringsavgifter eller pensionsförsäkringsavgifter som förfallit till betalning, vilka uppgifter denne fått vid skötseln av uppgifter som anges i denna lag, om inte avtalsparten själv eller skattemyndigheten med stöd av lag har offentliggjort uppgifterna eller en arbetspensionsanstalt med stöd av lag har anmält uppgifterna för anteckning i ett kreditupplysningsregister. En uppgift som omfattas av tystnadsplikten gäller får inte röjas för utomstående ens efter det att personen i fråga inte längre sköter det uppdrag i vilket han eller hon har tagit del av informationen.

I fråga om tystnadsplikt för tjänstemän och andra som är verksamma vid en myndighet gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och någon annanstans i lag.

9 §

Försummelseavgift

Beställaren är skyldig att betala en försummelseavgift, om beställaren har

1) försummat utredningsskyldigheten enligt 5 §,

2) ingått avtal om arbete som avses i denna lag med en näringsidkare som meddelats näringsförbud i enlighet med lagen om näringsförbud (1059/1985) eller med ett företag vars bolagsman eller styrelseledamot eller vars verkställande direktör eller någon annan person i därmed jämförbar ställning inom bolaget har meddelats näringsförbud, eller

3) ingått ett i 2 punkten avsett avtal trots att beställaren måste ha känt till att den andra avtalsparten inte haft för avsikt att fullgöra sina lagstadgade skyldigheter såsom avtalspart och arbetsgivare.

Försummelseavgiften bestäms till minst 1 500 euro och högst 15 000 euro.

När storleken på försummelseavgiften bestäms beaktas graden, arten och omfattningen av brottet mot utredningsskyldigheten samt värdet av avtalet mellan beställaren och dennes avtalspart. Som faktorer som sänker försummelseavgiften beaktas beställarens strävan att förhindra eller undanröja konsekvenserna av försummelsen och som faktorer som höjer avgiften beaktas upprepad och planmässig försummelse samt andra omständigheter.

Försummelseavgiften kan lämnas opåfordrad eller påföras till ett belopp som understiger minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa och om det med tanke på omständigheterna är skäligt att avgift inte påförs eller påförs till ett belopp som understiger minimibeloppet.

10 §

Påförande av försummelseavgift

Genom beslut av arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå påförs beställaren försummelseavgift som skall betalas inom den tid som utsatts i beslutet. Rätten att meddela ett beslut om

försummelseavgift preskriberas om det ärende som gäller påförande av avgift inte har anhängiggjorts inom två år efter att det arbete avslutats som ett i denna lag avsett avtal gäller.

Beställaren får söka ändring i ett beslut av arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Försummelseavgiften skall betalas till staten och på indrivning av avgiften tillämpas lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (367/1961). På försummelseavgiften tillämpas lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995).

11 §

Straffbestämmelse

Straff för brott mot tystnadsplikten enligt 8 § utdöms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889), om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

12 §

Tillsyn

Arbetarskyddsmyndigheterna utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006), om inte något annat följer av denna lag.

Arbetarskyddsmyndigheterna har på begäran rätt att av beställaren till påseende få de handlingar som hänför sig till utredningsskyldigheten samt vid behov få kopior av dem. Om en inspektör observerar att förutsättningar för påförande av försummelseavgift föreligger, skall inspektören utan dröjsmål föra ärendet till arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå. Om en anmälan om misstankar om brott mot utredningsskyldigheten har lämnats till arbetarskyddsmyndigheten, skall arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå behandla ärendet i brådskande ordning.

13 §

Ikraftträdande

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 28 november 2006
